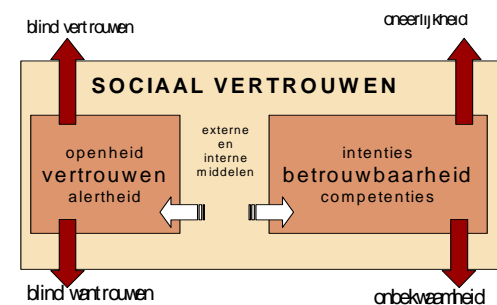

Sociaal vertrouwen: een immateriële waarde binnen ontwikkelingssamenwerking

Sociaal vertrouwen is onmisbaar voor goede relaties en effectieve samenwerking binnen de ontwikkelingssector. Toch is het vaak nog onduidelijk hoe een immateriële waarde als sociaal vertrouwen concreet vorm kan krijgen in de praktijk van ontwikkelingssamenwerking. In twee lentesymposia benadert Oikos die vraag vanuit frisse, wetenschappelijke onderbouwde perspectieven. Op basis van recent onderzoek in de organisatieleer, in de sociale psychologie en de deugdeethiek, wordt gekeken naar nieuwe mogelijkheden om sociaal vertrouwen in de praktijk van ontwikkelingssamenwerking te ondersteunen. Het eerste symposium vond plaats op 14 mei in De Winkel van Sinkel in Utrecht. Op 18 juni vond een tweede symposium plaats.

Het thema van de twee symposia kwam ook al aan de orde tijdens de partnerconferentie die het Kenniscentrum Religie en Ontwikkeling eind 2007 in Soesterberg organiseerde. De kernconclusie was toen dat sociaal vertrouwen als middel én doel van ontwikkelingssamenwerking ook een intrinsieke waarde heeft voor 'het goede leven'. In hun zoektocht naar een solide basis voor vertrouwen hebben ontwikkelingsorganisaties ervoor gekozen om zich te onderwerpen aan een streng regime van regels waaraan ze moeten voldoen. Dankzij deze meetcultuur, waarin meetbare resultaten centraal staan, kunnen de vaardigheden van partners worden getoetst en kan onethisch gedrag eenvoudig worden tegengegaan. Toch verhoogt dit vaak nog niet het wederzijdse vertrouwen tussen donororganisaties en lokale organisaties. Een sterke meetcultuur kan zelfs demotiverend werken en mensen juist prikkelen tot wrok en onbetrouwbaarheid. Tijdens de twee symposia die dit voorjaar worden gehouden, wordt gesproken over mogelijke alternatieven.

Louke van Wensveen (Oikos) gaf tijdens het eerste symposium op 14 mei een inleiding waarin ze sociaal vertrouwen neerzette als een 'deugdenpaar' van vertrouwen en betrouwbaarheid. Zowel vertrouwen als betrouwbaarheid kunnen met externe én interne middelen ondersteund en gestimuleerd worden. In het eerste symposium lag de nadruk op externe middelen, zoals bijvoorbeeld de structuren en culturen van de organisaties waarin mensen werken.

Muel Kaptein, hoogleraar bedrijfsethiek en integriteitsmanagement aan de Rotterdam School of Management en medeoprichter van KPMG Integrity, presenteerde vervolgens de resultaten van een breed, multicultureel onderzoek. Uit dit onderzoek blijkt dat vertrouwen en betrouwbaarheid binnen organisaties bevorderd wordt door een 'levende bedrijfscode'. Niet alleen handhaving, maar ook 'zachtere' factoren zoals een open bedrijfscultuur, voorbeeldgedrag en betrokkenheid van het management zijn daarvoor essentieel.

Een panel van experts uit de ontwikkelingssector maakte vervolgens de vertaalslag naar ontwikkelingssamenwerking. Jan Brouwers (Context) zag een parallelle beweging 'van meetcultuur naar leercultuur' in de OS sector. Radj Bhondoe (Seva) benadrukte het belang van inbedding van vertrouwen in regelgeving, maar betreurde het ook dat een overmaat aan regels het echte werk, armoedebestrijding, kan verdringen. Andrina Sol (Oikos) onderstreepte de waarde van goede vertrouwensrelaties met je meest naaste medewerkers in een ontwikkelingsland (bijvoorbeeld plaatselijke chauffeurs en artsen). De bijdrages van de panelleden lokten een levendige discussie uit met de zaal.

Het tweede Oikos symposium vond plaats op 18 juni bij Oikos in Utrecht. Binnenkort komt het verslag hiervan op deze website.